

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่มุ่งศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนบนพื้นที่สูง กรณีศึกษา ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) รวมทั้งสัมภาษณ์เพิ่มเติม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และมีขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา ดังนี้

3.1 พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ทำการศึกษากับประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือแม่บ้านที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ในตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 9 หมู่บ้าน 1,882 ครัวเรือน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ทำการศึกษา คือ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือแม่บ้านที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย 9 หมู่บ้าน จำนวน 1,882 ครัวเรือน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือแม่บ้านที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จำนวน 9 หมู่บ้าน 1,882 ครัวเรือน ประกอบด้วยหมู่บ้านชาวไทย (คนเมือง) 5 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1-5 จำนวน 1,392 ครัวเรือน และหมู่บ้านชาวไทยภูเขา 4 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 6-9 จำนวน 490 ครัวเรือน (ข้อมูลทะเบียนราษฎร์ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ เดือนมีนาคม พ.ศ. 2547) ดังมีรายละเอียดตามตาราง 3.1

ตาราง 3.1 แสดงจำนวนประชากร ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

หมู่บ้าน	จำนวน ประชากรชาย (คน)	จำนวน ประชากรหญิง (คน)	จำนวน ประชากรรวม (คน)	จำนวน (ครัวเรือน)
หมู่ที่ 1 บ้านโป่งแยงใน	653	674	1,327	359
หมู่ที่ 2 บ้านโป่งแยงนอก	626	589	1,215	408
หมู่ที่ 3 บ้านม่วงคำ	480	440	920	288
หมู่ที่ 4 บ้านกองแหะ	286	274	560	211
หมู่ที่ 5 บ้านปงไคร้	191	163	354	126
หมู่ที่ 6 บ้านแม่สาใหม่	901	855	1,756	213
หมู่ที่ 7 บ้านบวกจั่น	468	449	917	113
หมู่ที่ 8 บ้านปางลุง-บวกเตี้ย	253	260	513	98
หมู่ที่ 9 บ้านผานกกก	223	223	446	66
รวม	4,081	3,927	8,008	1,882

จากข้อมูลจะเห็นว่าประชากรที่ใช้ในการศึกษามีจำนวนจำนวนมาก ซึ่งผู้ศึกษาไม่สามารถรวบรวมจากประชากรทั้งหมดได้ รวมทั้งอาจเกิดความคลาดเคลื่อนในข้อมูล ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage random sampling) เพื่อหากกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาในครั้งนี้ โดยจะหาหมู่บ้านตัวอย่างสำหรับชาวไทย (คนเมือง) 1 หมู่บ้าน (จาก 5 หมู่บ้าน จำนวน 1392 ครัวเรือน) และหมู่บ้านตัวอย่างสำหรับชาวไทยภูเขา 1 หมู่บ้าน (จาก 4 หมู่บ้าน จำนวน 490 ครัวเรือน) เพื่อเปรียบเทียบถึงความแตกต่างของชาติพันธุ์ว่าจะมีผลต่อพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยหรือไม่ อย่างไร ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบกระจายแบบง่าย โดยใช้วิธีจับสลาก และได้หมู่บ้านตัวอย่าง ดังนี้

1. บ้านโป่งแยงนอก (หมู่บ้านชาวไทย)	จำนวน 408 ครัวเรือน
2. บ้านแม่สาใหม่ (หมู่บ้านชาวไทยภูเขา)	จำนวน 149 ครัวเรือน
รวมจำนวน	621 ครัวเรือน

ทั้งนี้ จะเห็นว่าหมู่บ้านทั้งสองมีความสำคัญของตำบลโป่งแยง เพราะนอกจากจะแหล่งท่องเที่ยวของตำบลโป่งแยง มีรีสอร์ท ร้านอาหารที่มีชื่อเสียง (โป่งแยงแอ่งดอย) แล้ว ยังเป็นพื้นที่ที่ถูกทำการศึกษาวิจัยตั้งแต่อดีต ทั้งด้านวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะบ้านแม่สาใหม่ และในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมของคน หมู่บ้านทั้งสองมีจำนวนครัวเรือนที่มากที่สุดของตำบลจึงเหมาะสมและสอดคล้องกับเรื่องที่ทำการศึกษาด้วย

และเมื่อผู้ศึกษาเข้าไปในพื้นที่จริงอีกครั้งในช่วงเก็บแบบสอบถามทำให้ทราบว่า ปัจจุบันจำนวนครัวเรือนที่มีผู้อาศัยอยู่จริงไม่เป็นไปตามข้อมูลทะเบียนราษฎรในข้างต้น โดยเฉพาะบ้านโป่งแยงนอก เนื่องจากบ้านส่วนใหญ่จะเป็นของผู้มีฐานะดีจากที่อื่นมาซื้อเก็บไว้พักผ่อนในบางโอกาสเท่านั้น ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด และให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงได้ใช้ข้อมูลจำนวนครัวเรือนจากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี พ.ศ. 2547 (สำนักพัฒนาชุมชนอำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่) ซึ่งได้แสดงจำนวนครัวเรือนของบ้านโป่งแยงนอก เป็นจำนวน 213 ครัวเรือน และบ้านแม่สาใหม่ จำนวน 149 ครัวเรือน

ดังนั้น ประชากรที่ใช้ในการสุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรที่เป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือแม่บ้านที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือน ตำบลโป่งแยง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งหมด 362 ครัวเรือน ได้แก่ บ้านโป่งแยงนอก จำนวน 213 ครัวเรือน และบ้านแม่สาใหม่ จำนวน 149 ครัวเรือน

จากนั้นกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางสำเร็จรูป ของ Darwin Hendel (มนัส สุวรรณ, 2544) ที่ระดับความเชื่อร้อยละ 95 เนื่องจากทราบจำนวนประชากรทั้งหมดเป็นการแน่นอนล่วงหน้าแล้ว และได้จำนวนตัวอย่าง 191 ครัวเรือน ดังตาราง 3.2

ตาราง 3.2 แสดงตารางสำเร็จรูปของ Darwin Hendel

Selection of Samp* Zdegree of Accuracy ± 0.5)

Population Size	% Confidence level		
	90	95	99
340	150	180	225
360	154	186	233
380	158	191	241

From AREA Mini Presentation, Darwin Hendel April 1977.

และเนื่องจากจำนวนครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้านมีจำนวนไม่เท่ากัน ดังนั้น ผู้ศึกษาจะทำการสุ่มตัวอย่างจากตัวแทนแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้ทุกหน่วยของครัวเรือนมีโอกาสได้รับการสุ่มเป็นตัวอย่างเท่าเทียมกัน โดยคำนวณสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างตามขนาดของครัวเรือนแต่ละหมู่บ้าน โดยใช้สูตร Nagtalon (นำชัย ทนผล; 2540)

$$n_1 = \frac{n N_1}{N}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่างทั้งหมด
 N คือ จำนวนครัวเรือนทั้งหมด
 N_1 คือ จำนวนครัวเรือนในแต่ละหมู่บ้าน
 n_1 คือ จำนวนตัวอย่างที่สุ่มจากแต่ละหมู่บ้าน

ซึ่งจากการคำนวณตามสูตรแล้วจะได้สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ กระจายทั้งทุกหมู่บ้าน 191 ครัวเรือน มีรายละเอียด ดังตาราง 3.3

ตาราง 3.3 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษา

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร (ครัวเรือน)	จำนวนตัวอย่าง (ครัวเรือน)
หมู่ที่ 2 บ้านโป่งแขงนอก	213	112
หมู่ที่ 6 บ้านแม่สาใหม่	149	79
รวม	362	191

สรุปได้ว่า จากการสุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนขั้นต้น ได้กลุ่มตัวอย่าง 2 หมู่บ้าน จำนวน 191 ครัวเรือน และในการเก็บข้อมูลเพื่อให้มีโอกาสเท่าเทียมกันจะ ใช้การสุ่มตัวอย่างกระจายแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากจากเลขที่บ้าน

3.3 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยมีวิธีการดังนี้ การใช้แบบสอบถาม และการสังเกตพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของกลุ่มตัวอย่างแบบไม่มีส่วนร่วม รวมทั้งมีการสัมภาษณ์เพิ่มเติมในขณะเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัย ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผ่านเว็บไซต์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งแหล่งข้อมูลจากหน่วยงานทางราชการ เช่น ฝ่ายทะเบียนอำเภอแมริม สำนักพัฒนาชุมชนอำเภอแมริม องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งแยง เป็นต้น

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น จำนวน 1 ชุด โดยศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยตัวแปรต่างๆ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา กลุ่มชน และการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อ ข้อคำถามแบบคำถามปลายปิด (Close-ended Question) แบบเลือกตอบ

สำหรับข้อมูลการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อ แบ่งกลุ่มความถี่ของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อ เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

บ่อยครั้ง หมายถึง ได้รับข้อมูลข่าวสารมากกว่าหรือเท่ากับสัปดาห์ละครั้ง

นานๆ ครั้ง หมายถึง ได้รับข้อมูลข่าวสารมากกว่าสัปดาห์ละครั้ง

ไม่เคยได้รับ หมายถึง ไม่เคยได้รับข้อมูลข่าวสาร

และกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มี

3 ระดับ คือ

ได้รับข่าวสารบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน

ได้รับข่าวสารนานๆ ครั้ง ให้ 2 คะแนน

ไม่เคยได้รับข่าวสาร ให้ 1 คะแนน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการจัดการของประชาชนบนพื้นที่สูง โดยจะทำการวัดความรู้ความเข้าใจทั่วไปในเรื่องของขยะมูลฝอย การเก็บ

รวบรวม คัดแยก การกำจัดขยะมูลฝอย และการนำไปใช้ประโยชน์ ทั้งหมดมีจำนวน 15 ข้อ ลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close-ended Question) แบบเลือกตอบ

ตอนที่ 3 ศึกษาพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนบนพื้นที่สูง แบ่งกลุ่มพฤติกรรมเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนและการนำไปใช้ประโยชน์ และการกำจัดขยะมูลฝอย โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) มี 3 ระดับ คือ ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัตินานๆ ครั้ง และไม่ปฏิบัติ ดังนี้

ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัตินานๆ ครั้ง	ให้	2	คะแนน
ไม่ปฏิบัติ	ให้	1	คะแนน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือ ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นทั้ง 3 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอย และแบบวัดพฤติกรรม ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความครอบคลุมเนื้อหา ความชัดเจน ความถูกต้องและความเหมาะสมทางภาษาของข้อคำถามแล้วนำมาปรับปรุง

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบกับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 40 คน

3. นำแบบทดสอบดังกล่าวตรวจให้คะแนน ดังนี้

3.1 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจ ให้คะแนนข้อที่ทำถูก 1 คะแนน ข้อที่ผิดหรือไม่ทำ 0 คะแนน แล้วนำไปคำนวณหาค่าความเชื่อโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ 0.7242

3.2 แบบสอบถามพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย ตรวจให้คะแนนข้อคำถามที่เป็นบวก ข้อที่ปฏิบัติบ่อยครั้งให้ 3 คะแนน ข้อที่ปฏิบัตินานๆ ครั้งให้ 2 คะแนน และข้อที่ไม่ปฏิบัติให้ 1 คะแนน ส่วนคำถามที่เป็นลบ ข้อที่ปฏิบัติบ่อยครั้งให้ 1 คะแนน ข้อที่ปฏิบัตินานๆ ครั้งให้ 2 คะแนน และข้อที่ไม่ปฏิบัติให้ 3 คะแนน แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรหาความเชื่อมั่นแบบแอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม 0.8319

3.5 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถามและมีผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 4 คน โดยเป็นผู้ที่อาศัยอยู่บ้านโป่งแยงนอก 2 คน และบ้านแม่สาใหม่ 2 คน โดยได้อธิบายให้ผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลทราบเกี่ยวกับงานที่จะทำการศึกษา เพื่อที่จะทำให้มองเห็นภาพรวมของงานที่จะทำการศึกษาและให้เข้าใจในแบบสอบถามจนหมดข้อสงสัย และในเบื้องต้นผู้ศึกษาได้เข้าไปในพื้นที่ศึกษาเพื่อทำความรู้จักและคุ้นเคยกับชาวบ้านในพื้นที่ โดยการพูดคุยซักถามเรื่องทั่วไปและเรื่องเกี่ยวกับขยะมูลฝอย โดยได้เข้าไปสอบถามข้อมูลจาก องค์กรบริหารส่วนตำบลโป่งแยง รวมทั้งชาวบ้านบางส่วนจากบ้านโป่งแยงนอกด้วย โดยให้ผู้ช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นผู้แนะนำความรู้จักก่อนเพราะเป็นคนในพื้นที่ศึกษาเพื่อสร้างความเป็นกันเอง ส่วนในพื้นที่บ้านแม่สาใหม่ได้เข้าไปในพื้นที่เองเพื่อพูดคุยสอบถามกับคนในหมู่บ้าน ซึ่งพอจะสามารถสื่อสารภาษาไทยได้ เช่น เด็กนักเรียน หรือผู้ใหญ่ตามร้านค้าในหมู่บ้าน เป็นต้น รวมทั้งสังเกตดูในพื้นที่จริงด้วย และส่วนของแบบสอบถามจะให้ผู้ช่วยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมให้ เนื่องจากส่วนใหญ่แต่ละครัวเรือนจะกลับมาบ้านในช่วงค่ำแล้ว และบางครัวเรือนไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ และการเดินทางเข้าไปยังบ้านแม่สาใหม่ค่อนข้างลำบากเพราะอยู่ไกลจากเส้นทางคมนาคมหลัก จึงไม่สะดวกในการจะเข้าไปเก็บข้อมูลเอง เพราะไม่ชินเส้นทาง อาจเกิดอันตรายได้ สำหรับบ้านโป่งแยงนอกส่วนใหญ่ก็ต้องเก็บแบบสอบถามแต่ละครัวเรือน ในช่วงหัวค่ำหลังจากกลับมาจากการทำไร่ ทำสวนแล้วเช่นกัน และมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำสลากเลขที่บ้านตามจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในแต่ละหมู่บ้าน และสุ่มโดยการจับสลากครัวเรือนจนครบจำนวนตัวอย่างทั้ง 2 หมู่บ้านก่อนเข้าไปแจกแบบสอบถามทั้งสองหมู่บ้าน ทั้งนี้ ผู้ศึกษาและผู้ช่วยได้ทำการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พร้อมทั้งมีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมในขณะที่ทำการเก็บแบบสอบถามด้วย

3.6 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลข้อมูล

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้ศึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องของการตอบแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลที่ได้ออกไปจัดหมวดหมู่เพื่อกำหนดรหัส (Code) ของข้อมูล และจัดทำสมุดคู่มือรหัสด (Code Book) กำหนดคะแนนที่จะให้แก่รหัสต่างๆ เพื่อเตรียมสำหรับการนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

2. การลงรหัสข้อมูล (Coding) นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้วแล้วลงรหัส ของข้อคำถามแต่ละข้อตามที่ได้กำหนดรหัสไว้ก่อนแล้ว หลังจากนั้นจึงถ่ายรหัสข้อมูล ในแบบสอบถามลงไปในแบบถ่ายรหัส (Coding Sheet)

3. การประมวลข้อมูลนำข้อมูลในแบบถ่ายรหัสไปถ่ายข้อมูล และบันทึกโดยใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ และใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences หรือ SPSS) ในการประมวลข้อมูลเพื่อหาค่าการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ และหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่วัดได้ในเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้ศึกษาใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อประมวลค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยตัวแปรต่างๆ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ระดับการศึกษา กลุ่มชน ใช้สถิติเชิงพรรณนา ซึ่งประกอบด้วยตารางส่วนร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตาราง

2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อ ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของรัฐ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และสิ่งพิมพ์ต่างๆ หอกระจายข่าวของหมู่บ้าน บุคคลอื่นๆ เช่น ผู้นำหมู่บ้าน เพื่อน ครุ นำมาวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เกณฑ์ในการวิเคราะห์คะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อ ใช้คะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ข่าวสารผ่านสื่อเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการจัดการ ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 191 คน เป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่ม โดยจัดกลุ่มการรับรู้ข้อมูลข่าวสารออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- กลุ่มที่มีการรับรู้ข่าวสารมากมีคะแนน > คะแนนเฉลี่ย

- กลุ่มที่มีการรับรู้ข่าวสารน้อยมีคะแนน < คะแนนเฉลี่ย

3. ข้อมูลวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการจัดการของประชาชนบนพื้นที่สูง จะทำการวัดความรู้ความเข้าใจทั่วไปในเรื่องของขยะมูลฝอย การเก็บรวบรวม การคัดแยก การนำมาใช้ประโยชน์ รวมทั้งการกำจัด ทั้งหมดมีจำนวน 15 ข้อ ลักษณะคำถามแบบปลายปิด แบบเลือกตอบ โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน และข้อที่ตอบผิดให้ 0 คะแนน นำมาวิเคราะห์ด้วยค่าสถิติร้อยละ หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

โดยเกณฑ์ในการวิเคราะห์คะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการจัดการ ใช้คะแนนเฉลี่ยของการวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการจัดการของกลุ่ม

ตัวอย่าง จำนวน 191 คน เป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่ม โดยแบ่งกลุ่มความรู้ออกเป็นเป็น 2 กลุ่ม คือ (วิภาพีญู เจียสกุล, 2536)

- กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจมากมีคะแนน > คะแนนเฉลี่ย
- กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจน้อยมีคะแนน < คะแนนเฉลี่ย

4. พฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนบนพื้นที่สูง ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 3 ขั้นตอน คือ 1) การเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย 2) การคัดแยกก่อนทิ้งและการนำไปใช้ประโยชน์ 3) การกำจัดขยะมูลฝอย วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์ในการแปรผลคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น (Class Interval)} &= \frac{\text{พิสัย (Range)}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ \text{ช่วงคะแนนการปฏิบัติ} &= \frac{3 - 1}{3} \\ &= 0.67 \end{aligned}$$

ช่วงค่าคะแนนเฉลี่ย	หมายถึง	ระดับการปฏิบัติ
2.34 – 3.00	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
1.67 – 2.33	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
1.00 – 1.66	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย

5. เปรียบเทียบพฤติกรรมการจัดการขยะมูลฝอย จำแนกตามตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ดังนี้

5.1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยจำแนก 2 กลุ่ม คือ การจำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อ และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการจัดการ ใช้สถิติทดสอบ t-test

5.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการจัดการขยะมูลฝอยจำแนกมากกว่า 2 กลุ่ม คือ การจำแนกตามระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One –way Analysis of Variance) ANOVA

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved